

Els règims de tendència autoritària, més o menys tacats de vocació imperialista, tant si són de dretes com d'esquerres, tenen en comú una por indomitable a la lliure informació. Els amoïna particularment que les zones sota la seva fèrula es comuniquin entre elles, no fos cas que establissin uns llaços que les fes incòmodes per a ésser administrades des de la seu central.

Aquesta por arriba a ésser, fins i tot, hereditària. Passa que es transmet d'una generació a l'altra i marca conductes, encara que uns aparents canvis substancials facin veure que modifiquen la història. És alligador de constatar que a la Unió Soviètica, nascuda sota el signe de l'internacionalisme, resorgeixin ara uns nacionalismes que pugnen amb força per rescatar la seva identitat. En aquest procés, una de les primeres manifestacions ha consistit a reclamar el ple ús d'uns idiomes que han estat ofegats per la llengua oficial imposada. Hi ha una obertura que no se sap ben bé com acabarà, però es tem que aquella por hereditària que he esmentat abans pugui desembocar en renovades opressions. El sediment imperialista és molt tenaç i no es resigna fàcilment a cedir.

L'Estat de les autonomies del qual formen part va fent via

el davantal de pere calders

No ho poden evitar

de mala gana, o bé que ho sembla. A la sortida d'una llarga etapa de malson, va sorgir —una mica miraculosament— la curiosa troballa de la transició democràtica. Calia dissimular l'existència d'aproximadament quatre nacions, dues d'elles en pugna amb un centralisme autèntic i poc accessible a la raó dels altres. La solució adoptada fou del tot salomònica, però no van partir la criatura en dues meitats, sinó que en van fer disset trossos. El resultat —qui sap si provisional— és que hi ha unes quantes comunitats autònomes que no tenen problemes, però en queden dues o tres que sí, que no es resignen a engiponar-se, per força, un vestit que no els ve a la mida i que han de pagar com si fos un producte de sastreria fina. La situació s'ha anat enverinant i és a punt de fer-se intolerable. No és sensat de continuar indefinidament amb aquest joc de fer dues passes endavant i tres enrera, per no anar enlloc, o el que és pitjor, per abocar-nos al caos.

El conflicte més recent i un dels més irritants és el de la televisió valenciana. Que des d'aquí no puguem veure la TVV i que al País Valencià no puguin captar TV3 no obeeix a cap

dificultat tècnica, sinó purament a raons polítiques: sobretot, que les comunitats autònomes amb lligams històrics i un idioma comú no arribin a tractar-se massa! No fos cas que posesin en perill una unitat que consideren sagrada... Al País Valencià la reacció ha estat immediata, i molt intel·ligent i activa. La revista *El Temps*, tan interessant, tan ben feta, dedica una bona part del seu número 272 (del 4 al 10 de setembre 1989) a aquest tema que ens hauria de mobilitzar a tots. Tant de bo que nosaltres sapiguem aportar la part que ens correspon en la protesta. *El Temps*, en una enquesta exclusiva, constata que TV3 havia assolit una audiència de més de dos milions de persones a la comunitat valenciana. Vet aquí el motiu d'alarma centralista. En l'editorial del setmanari es recalquen unes raons tenebroses: "TV3 és una televisió catalana i en català i per això, no per altra cosa, cal evitar que arribi al País Valencià." I pensar que durant mesos ens van encolorir, amb aires tromfalistes, allò dels 300 milions!

Pere Calders